

Bruxelles, 7 noiembrie 2025
(OR. en)

14932/25

EDUC 416
SOC 735
EMPL 486
COMPET 1125
DIGIT 222
ENV 1173

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Rolul educației și formării profesionale pentru competitivitate și reziliență - <i>Schimb de opinii</i>

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor o notă de orientare din partea președinției privind subiectul sus-menționat, în vederea schimbului de opinii care va avea loc pe 27 noiembrie 2025 în cadrul Consiliului (Educație, Tineret, Cultură și Sport).

Rolul educației și formării profesionale pentru competitivitate și reziliență

Notă de orientare din partea președinției

Educația și formarea profesională (EFP) – coloană vertebrală a Europei

EFP este de mulți ani un subiect esențial pentru cooperarea europeană. Acum, când Europa se vede confruntată cu o tranziție verde, digitală și demografică în continuă accelerare, precum și cu noi amenințări la adresa securității, cum ar fi atacurile hibride asupra infrastructurii vitale, nevoia unei forțe de muncă cu înaltă calificare devine din ce în ce mai evidentă. Cu toate acestea, prea multe țări continuă să sufere în întreaga Europă din cauza lipsei de personal calificat, a înscrierilor puțin numeroase la cursurile de EFP, a procentului ridicat de abandon școlar și a percepției care continuă să predomine potrivit căreia filiera profesională are o valoare mai scăzută decât filiera universitară. Prin urmare, a devenit crucial să se consolideze nu numai competitivitatea Europei, ci și reziliența sa economică și democratică și capacitatea de a oferi tuturor șanse egale de acces la educație și formare, la învățare pe tot parcursul vieții și la locuri de muncă de calitate.

EFP ca vector al competitivității și rezilienței

Educația și formarea ocupă un loc central pe agenda economică și socială a Uniunii Europene. În ultimii ani au fost lansate o serie de inițiative, la nivelul UE, pentru a consolida competitivitatea și reziliența economică și democratică a Europei și pentru a oferi tuturor șanse egale de acces la educație și formare, la învățare pe tot parcursul vieții și la locuri de muncă de calitate. Țintele acestor inițiative sunt educația, formarea, dezvoltarea competențelor și participarea la învățarea pe tot parcursul vieții. Printre inițiative se numără Recomandarea Consiliului din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență¹, precum și inițiative ale Comisiei, cum ar fi Agenda europeană pentru competențe², Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027³ și Pactul pentru competențe.

¹ JO C 417, 2.12.2020, p. 1.

² COM(2020) 274 final.

³ COM(2020) 624 final.

Raportul Draghi din 2024 privind viitorul competitivității europene subliniază că investițiile în competențe – în special în competențe profesionale și tehnice – sunt fundamentale pentru obținerea autonomiei strategice, pentru inovare și pentru coeziune socială în Europa. Raportul indică o serie de provocări în domeniul educației și formării, cum ar fi alinierea EFP la nevoile în schimbare ale pieței forței de muncă, scăderea nivelului de educație, lipsa sprijinului pentru elevii care provin din medii defavorizate, exploatarea insuficientă a talentelor din sfera STEM și o lipsă acută de competențe digitale de bază.

După ce prezintă provocările, raportul Draghi cere elaborarea unei strategii europene care să abordeze lacunele în materie de competențe și care să vizeze toate etapele procesului de educație. De asemenea, raportul insistă asupra necesității de a consolida, printre altele, competențele elementare de scris, citit și socotit, competențele digitale, competențele verzi, competențele STEM și competențele transversale.

Aceste constatări și recomandări fac necesar un impuls reînnoit pentru dezvoltarea suplimentară a EFP ca parcurs educațional atractiv și de înaltă calitate, care să ofere oportunități de carieră promițătoare pentru cursanți.

Un apel la acțiuni coordonate pentru consolidarea rolului EFP

În pofida eforturilor statelor membre, provocările comune cu care se confruntă UE rămân cele legate de atractivitate, de relevanța pentru piața forței de muncă, de caracterul incluziv și de stabilirea de parteneriate, inclusiv în ceea ce privește orientările oferite, învățarea la locul de muncă, digitalizarea și EFP de nivel superior.

În acest context, viitoarea cooperare europeană în domeniul educației și formării, în special în ceea ce privește EFP la toate nivelurile, ar trebui să sprijine și mai puternic țările în ceea ce privește abordarea nevoilor pieței forței de muncă, consolidarea excelenței și a incluziunii și încurajarea inovării în sistemele EFP. În același timp, educația și formarea, inclusiv EFP, trebuie să garanteze că persoanele au competențele profesionale necesare, inclusiv capacitatea de a juca un rol activ în societățile democratice.

Eforturile la nivel european ar trebui să amplifice și să completeze reformele naționale prin furnizarea de orientări, instrumente și platforme de cooperare, ceea ce ar permite EFP să devină un adevărat motor al rezilienței și competitivității societății. În plus, pentru a valorifica întregul potențial al EFP europene, o cooperare strânsă între furnizorii de educație și formare de la toate nivelurile, întreprinderi și guverne este esențială pentru a se asigura că programa școlară pentru EFP rămâne relevantă și se adaptează la evoluția cerințelor pieței forței de muncă și a cerințelor societale. Această colaborare pluripartită îmbunătățește calitatea educației și formării, stimulează inovarea, consolidează căile de acces al cursanților la învățământul superior și/sau la oportunități veritabile de angajare și le permite persoanelor să participe activ la societățile democratice, consolidând astfel competitivitatea generală a economiilor europene.

Având în vedere cele de mai sus, președinția invită miniștrii să răspundă la întrebările de mai jos, în vederea unui schimb de opinii pe această temă. Vă rugăm ca intervențiile să fie limitate la maximum trei minute.

- Cum putem alinia mai bine programele EFP la nevoile pieței forței de muncă și, în același timp, cum putem asigura o educație și o formare de înaltă calitate și favorabile incluziunii pentru toți cursanții EFP, care să le ofere competențele profesionale și societale necesare?
- Cum putem spori nu numai atractivitatea, ci și echilibrul de gen al programelor EFP – în special în sfera STEM?